

TARKASTUSKÄYNNIT TAMPEREEN RISTINARKUN VEIJANKUJAN MUINAISJÄÄNNÖSALUEELLA

Tausta

Tampereen museoiden maakunnalliseen yksikköön otettiin puhelimitse yhteyttä perjantaina 31.7.1998 koskien Ristinarkun Veijankujan ympäristössä sijaitsevaa rautakautista muinaisjäännösalueetta. Alueella asuva Tellervo Tuominen ilmoitti, että Veijanmäenkadun kadun eteläpuolella on meneillään rakennusten purkutyö ja paikalla on samalla myös kaivettu maata. Asiassa oltiin yhteydessä Museoviraston tutkija Tuula Heikkurinen-Montelliin 3.8. Paikalle tekivät tarkastuskäynnin 4.8. Olli Soininen Museoviraston muinaisjäännösten hoitoyksikön Tampereen toimipisteestä sekä Ulla Lähdesmäki Tampereen museoiden maakunnallisesta yksiköstä. Toisen tarkastuksen paikalle teki Lähdesmäki 14.8.

Veijanmäenkadun ja Ala-Heikkilänkadun ympäristössä sijaitsee rautakautinen polttokenttäkalmisto (liite 1), josta osa on luokiteltu I-luokan, osa II-luokan muinaisjäännökseksi; pk 2123 11 MESSUKYLÄ, x = 6820 00-06 y = 2493 18-22 z = 105. (Pirkanmaan kiinteät muinaisjäännökset 1996, nro 22/Tampere, Tampereen inventointikertomus 1994, nro 22). Kalmisto sijaitsee usean tontin alueella pihapiireissä eikä se tutkimusten perusteella ole välttämättä yhtenäinen kokonaisuus. Kalmiston osia saattaa siten löytyä laajemmaltakin alueelta kuin mitä tällä hetkellä tunnetaan. Veijanmäeltä on tehty arkeologisia irtolöytöjä vuodesta 1889 lähtien. Kohdetta koskevat tiedot täsmentyivät vuosien 1971 ja 1994 inventoinneissa. Alueella on tehty koekaivauksia vuonna 1986 ja 1988 mm. tienrakennussuunnitelmien johdosta.

Nyt käsillä ollut työhanke tapahtui Tampereen kaupungin omistamalla tontilla ja koski kaupungin omistamia rakennuksia. Tampereen kaupungin tilakeskus järjesti heinäkuussa tarjouskilpailun tontin vanhojen rakennusten purkamisesta ja alueen tasoittamisesta. Kyseinen tontti on sm-rajauksen ulkopuolella, kuitenkin tunnettujen muinaisjäännösten löytökohteiden välissä. Raivaustyöstä sovittiin 15.7. Tampereen nuorisotyön tuki ry:n kanssa. Työhanketta koskevat tiedot ovat peräisin Tampereen kaupungin tilakeskuksen isännöintiyksiköstä Esa Rinta-Jaskarilta.

Tarkastuskäynti 4.8.1998

Paikalla olivat Olli Soininen, Ulla Lähdesmäki ja työnjohtaja Matti Järvinen Tampereen kaupungin tilakeskuksesta. Maastossa havaittiin, että Veijanmäenkadun eteläpuolella kahden rautakautisia kalmistolöytöjä käsittävän muinaisjäännösalueen välissä sijaitsevalla tontilla oli purettu kaksi rakennusta (kartalla B ja C) ja lisäksi hirsirakenteisen ulkorakennukseen liittynyt katosrakennelma (A). N. 40 x 50 m laajuisella alueella oli rakennusten purkujätettä kuten

kattopeltiä, tiiliä ja sementtilohkareita sekä alueella ollutta muuta romujätettä. Rakennusten B ja C alla olevat maakuopat olivat esillä, samoin osittain maahan upotetut kivijalan kivipaadet. A-rakennuksen katos on tuettu osittain maahan perustetuille luonnonkivilohkareille, jotka oli nostettu maasta. Rakennusjätteen alta erottui paikoin rikkoutunut maa, joka rakennusten kohdalla oli tummaksi värjäytynyttä ja sisälsi tiilimurskaa ja maatunutta puujätettä. Maassa oli myös erilaista metalliromua. Lisäksi todettiin, että tontin koillis- ja itäpuolella oli purettujen rakennusten pihaa korkeammalla tasolla oleva leveä maavalli, joka on syntynyt alueelle aikoinaan ajetusta jätemaasta. Valli oli vahvan heinäkasvillisuuden peitossa.

Rikkoutunutta maata tarkkailtiin silmämääräisesti sekä lapiolla. rakennuksen A koillispuolelle tehtiin koekuoppa, jossa havaittiin tummaa sekoittunutta hiekkamultaa, jossa oli muutamia tiilenpaloja. Rakennusten paikoilla maa oli vahvasti sekoittunutta hiekkaa, niiden välinen alue savimultaa. Tarkastuksessa ei tässä vaiheessa havaittu mitään muinaisjäännökseen viittaavaa työhankealueella. Purkujätettä oli tarkoitus raivata paikalta vielä myöhemmin kaivinkoneella, samoin nostaa kauhalla maassa olevat kivijalan paadet ja lopuksi tasoittaa rikkoutunut maanpinta. Tulevista toimenpiteistä sovittiin seuraavaa: Rinta-Jaskari ottaa ennen tontin jatkoraivausta yhteyttä maakunnalliseen yksikköön, jolloin sovitaan ajankohta kaivinkonetyölle. Museon arkeologi tulee paikalle tarkastamaan alueen siinä yhteydessä.

Tarkastuskäynti 14.8.1998

Paikalla olivat Ulla Lähdesmäki Tampereen museoista sekä raivaustyötä tehneet Tampereen nuorisotyön tuki ry:n edustaja Antti Heinonen ja kaivinkone-urakoitsija Jaakko Koivuniemi. Maanpinnalla olleet rakennusjätteet poistettiin kaivinkoneella, peruskivet nostettiin maasta ja rakennusten alueet tasoitettiin osittain purkujätteellä ja rakennusten B ja C osalta paikalle tuodulla hiekkamaalla. Rakennusten kohdalla maa oli tummaa, sekoittunutta hiekkamultaa. Niiden ympäriltä maata viillettiin paikoitellen kauhalla n. 10-20 cm syvyydeltä. Lisäksi kaivinkoneen liikkuminen tontilla rikkoi jonkin verran maanpintaa. Purkutyömaalta poistettu maa ja jäte kuljetettiin Tampereen kaupungin maankaatopaikalle Hervantaan.

Rikkoutunutta maanpintaa tarkkailtiin silmämääräisesti ja kaivamalla lapiolla. Paikalla ei havaittu mitään merkkejä muinaisjäännöksestä.

Tampereella 17.8.1998

Ulla Lähdesmäki

Liitteet:

1. Ote peruskartasta 2123 11 Messukylä ja peruskartasta 2123 12 Aitolahti mk 1:20 000
2. Kopio Tampereen inventointikertomuksen (1994) kartasta: alueen muinaisjäännökset
3. Purkutyöhankeeseen liittyneet kartat puretuista rakennuksista ja sm-alueiden rajoista

TARKASTUSKÄYNTI RISTINARKKU, VEIJANKUJA (TAMPERE)

LIITE 1

OTE PERUSKARTOISTA 2123 11 MESSUKYLÄ
JA 2123 12 AITOLAHTI
MK 1:20 000

II-LUOKAN ALUE

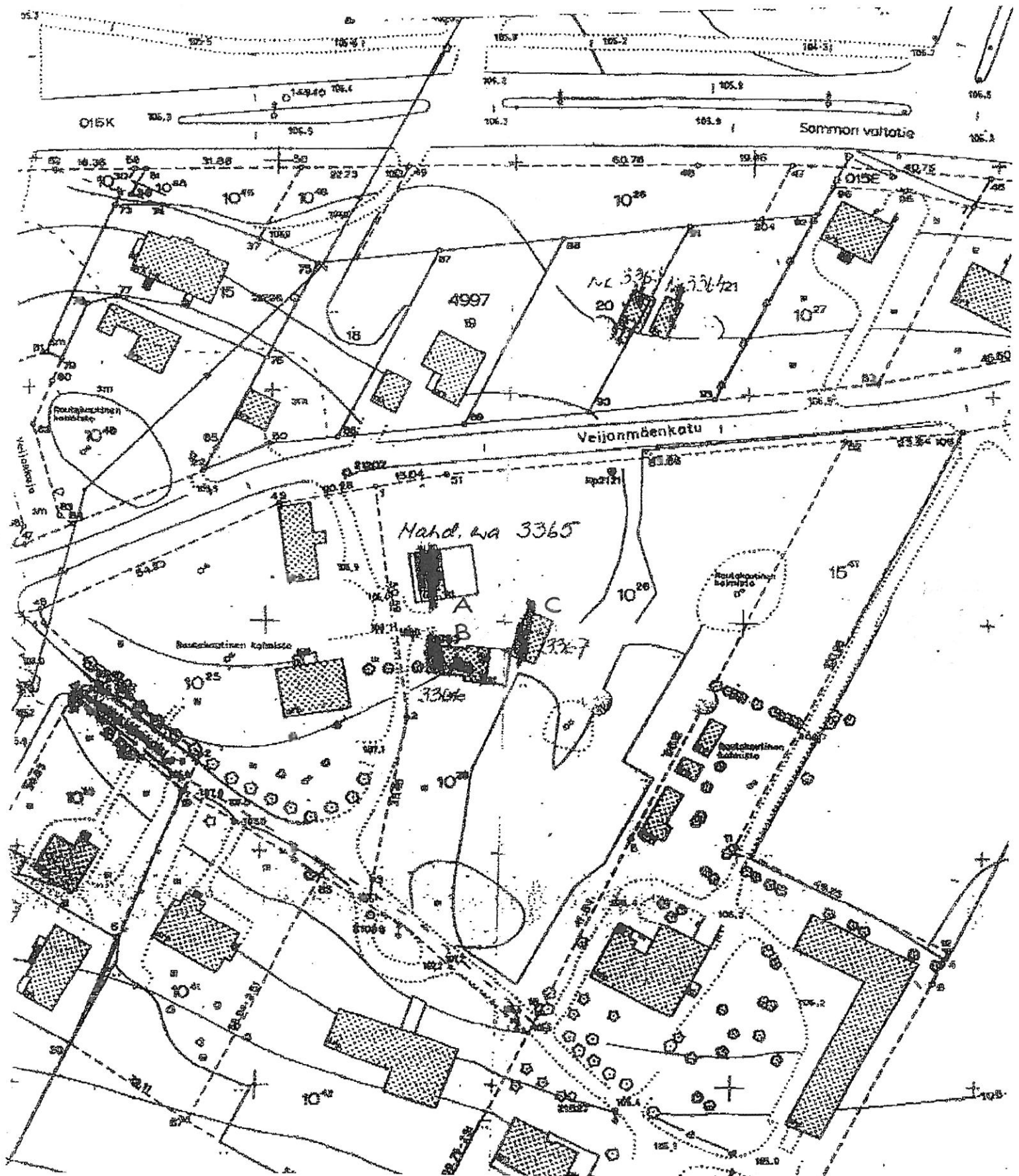
I-LUOKAN ALUE

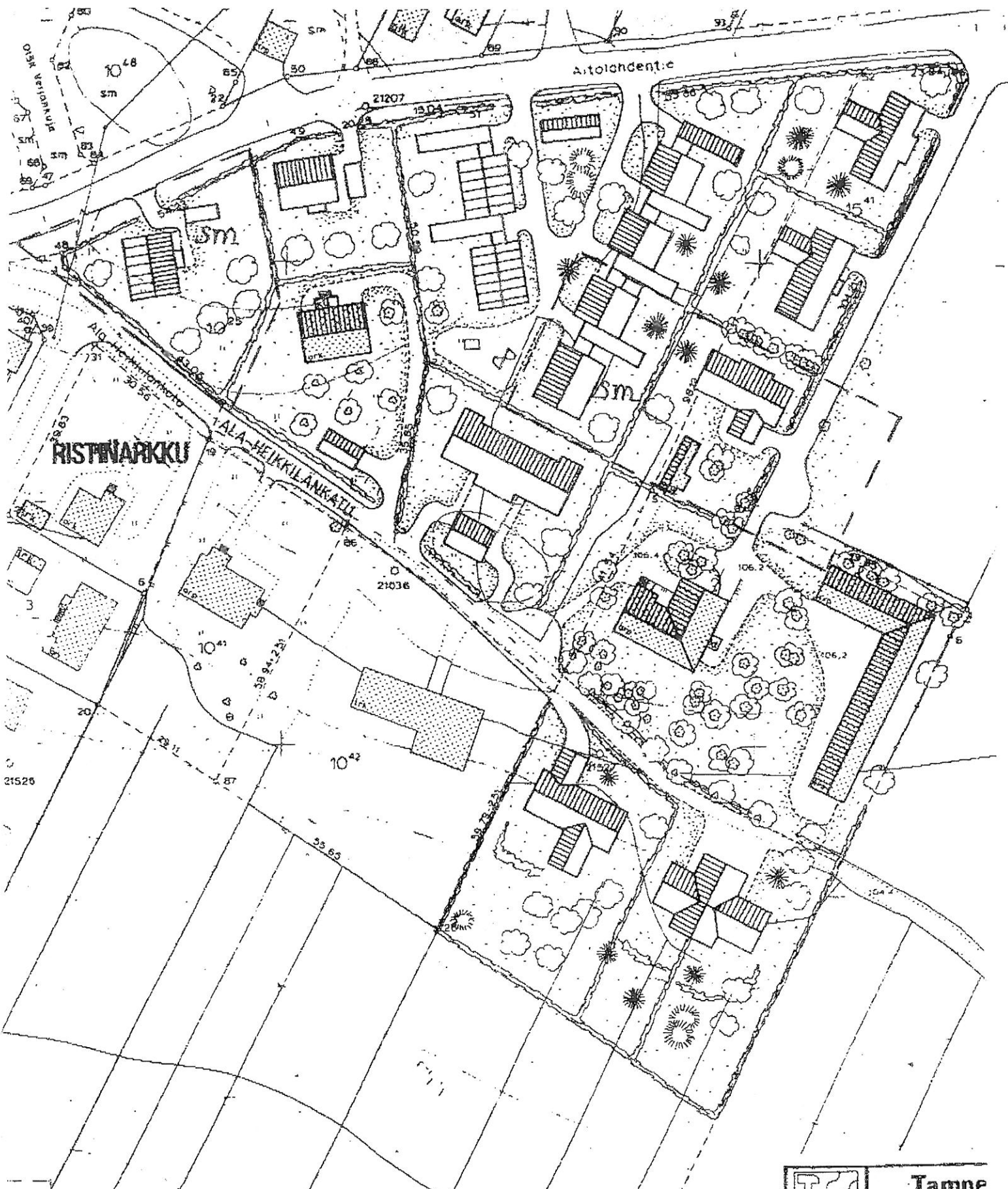

kantakartta

TUNNUS
83710022

© Tampereen kaupunkimittausyksikkö

TARKASTUSKÄYNTI RISTINARKKU, VEIJANKUJA (TAMPERE)
 LIITE 3
 sm-alueiden rajat

	Tampe
	RISTINA
HAVAINNEPIIRI	
Suunn. MV	Pii